

Autor scenariusza: Barbara Pszczoła

Przedmiot: język polski

Poziom nauczania: klasa IV szkoły podstawowej

Szkoła: Szkoła Podstawowa w Korchowie Pierwszym

Temat: *W gościnie u Piasta Kołodzieja ...*

Czas trwania: 45 minut

Cele ogólne:

I. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury;

I. 5. Kształcenie postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej;

Cele operacyjne:

Poziom wiadomości:

A. Zapamiętanie wiadomości - uczeń:

- ✓ czyta legendę i omawia elementy świata przedstawionego w utworze (I.1.1);
- ✓ rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach (I.1.2);
- ✓ rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych (I.2.8);

B. Zrozumienie wiadomości - uczeń:

- ✓ opowiada o wydarzeniach przedstawionych w utworze (I.1.7);
- ✓ rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne (I.1.3);
- ✓ rozpoznaje czytany utwór jako legendę (I.1.3);

Poziom umiejętności:

C. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach typowych - uczeń:

- ✓ identyfikuje i porównuje bohaterów legendy oraz określa ich cechy (I.1.11);
- ✓ uczestniczy w rozmowie na zadany temat (III.1.1);
- ✓ dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny np. drama (I.2.12);

D. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych - uczeń:

- ✓ wskazuje wartości etyczne w legendzie (I.1.20);

- ✓ rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań (IV.9);

Cele wychowawcze:

- a) wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych;
- b) wychowanie dzieci i młodzieży w duchu akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka;
- c) nabywanie kompetencji społecznych, takich jak komunikacja i współpraca w grupie;

Metody:

- ✓ metoda tekstu przewodniego (interpretacja utworu);
- ✓ metoda pogładowa – wizualizacja treści;
- ✓ drama;

Formy: praca indywidualna, grupowa

Środki dydaktyczne:

- ✓ legenda „Piaść Kołodziej” Magdaleny Grądzkiej [w:] Anna Klimowicz, Marlena Derlukiewicz, „NOWE Słowa na start” Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej, wyd. Nowa Era, 2020, s. 163-164;
- ✓ materiały dydaktyczne dla nauczyciela.pl:

<https://dlauczyciela.pl/pliki/zasoby,reforma-2017-szkola-podstawowa-klasy-4-8.jezyk-polski,nowe-slowa-na-start?path=klasa-4,4-opisac-polske,magdalena-gradzka-piast-kołodziej>

- ✓ film animowany: <https://www.youtube.com/watch?v=tgISPCNoCcs>

(Legenda o Piaście Kołodzieju) oraz <https://www.youtube.com/watch?v=zqPy6t7oO70>

(Legenda o Popielu);

- ✓ aplikacja: <https://wordart.com/irvt8w2j6dhg/word-art>;
- ✓ aplikacja: <https://www.eduelo.pl/quiz/711/czesc/1/>;
- ✓ ankieta ewaluacyjna: tabela refleksji (uczeń sam określa, czy coś potrafi, czy musi nad danym zagadnieniem popracować).

Kształtowane kompetencje kluczowe:

1. Porozumiewanie się w języku ojczystym.
2. Kompetencje informatyczne.
3. Umiejętność uczenia się.
4. Kompetencje społeczne i obywatelskie.
5. Świadomość i ekspresja kulturalna.

I Faza przygotowawcza

1. Czynności organizacyjne nauczyciela: przywitanie się, sprawdzenie listy obecności, ustalenie etapów i zasad pracy na lekcji.
2. Zapoznanie uczniów z celami lekcji (sformułowanymi w języku ucznia) oraz formami i metodami.
3. Aktywne wprowadzenie.
Nauczyciel prezentuje uczniom symboliczną chmurę wyrazową <https://wordart.com/irvt8w2j6dhg/word-art> (wyświetloną na tablicy multimedialnej), mającej na celu wzbudzenie ich zainteresowania oraz ciekawości. Uczniowie, pracują

wg rutyny myślenia krytycznego: Widzę. Myślę. Zastanawiam się. Następnie wypowiadają swoje emocje (Co myśle/ czuję?).

4. Przedstawienie i zapisanie tematu lekcji: *Piastowska gościnność, czyli „Legenda o Piaście Kołodzieju”*.

II Faza realizacyjna

1. Głośne odczytanie legendy „Piast Kołodziej” Magdaleny Grądzkiej ze zwróceniem uwagi na rozmowę Piasta Kołodzieja z nieoczekiwanymi gośćmi (scenka odegrana przez uczniów).
2. Nauczyciel następnie zadaje uczniom odgrywającym scenkę wędrowców szukających schronienia, pytania: *Co wasze oczy widziały? Co wasze uszy słyszały? Co wasze serce czuło?*
Po zakończeniu zadania, prowadzący prosi wszystkich chętnych uczniów o wyrażenie emocji, uczuć: *Co wam się podobało? Co was zaskoczyło? Jakie uczucia wywołał w was ten temat (niespodziewanej gościny i reakcji gospodarza domu)?*
3. Uczniowie zapoznają się w 4 zespołach (4-osobowych) z kartą pracy <https://dlnauczyciela.pl/pliki/zasoby,reforma-2017-szkola-podstawowa-klasy-4-8,jezyk-polski,nowe-slowa-na-start?path=klasa-4,4-opisac-polske,magdalena-gradzka-piast-kolodziej> wydrukowaną dla ucznia i wyświetloną dodatkowo na tablicy, uzupełniają notatkę graficzną (załącznik nr 2).
4. Następnie, po około 4-5 minutach, przerywają pracę i oglądają film: Piast Kołodziej (3 min. 20 sek.) <https://www.youtube.com/watch?v=tgISPCNoCcs>, weryfikując w grupach własne odpowiedzi. Uzupełniają informacje na temat Popiela, skupiają się na kolejnym filmie: Legenda o Popielu (3 min. 50 sek.) <https://www.youtube.com/watch?v=zqPy6t7oO70>.

Przykładowe odpowiedzi uczniów do karty pracy (załącznik nr 2):

- 1) Czas i miejsce akcji: „za rządów księcia Popiela, nieopodal Kruszwicy”.
- 2) Kim jest Popiel i jaki jest jego związek z treścią utworu?
Okrutny książę, który nie przyjął wędrowców proszących o gościnę, uciskał swój lud, nie dbał o poddanych.
- 3) Co o nim wiesz na podstawie innych legend?
Za namową podstępnej żony, w obawie o swój tron, otrął stryjów, którzy go upominali, następnie zakazał pochówku ich ciał. Za ten straszliwy czyn został ukarany: choć ukrył się w wieży, zjadły go myszy. Jego następcą na książęcym tronie został Ziemowit i tak spełniło się życzenie tajemniczych wędrowców.
- 4) Czym się zajmował i jaki był Piast? Co wiemy o jego rodzinie?
Piast był zamożnym gospodarzem, wyrabiał wozy, czyli trudnił się kołodziejstwem; wraz z żoną Rzepichą żyli sobie zgodnie i spokojnie, wychowując dzieci. Ich najstarszy syn skończył siedem lat, podczas obrzędu postrzyżyn, przybyli do chaty wędrowcy, jeden z nich nadał mu imię Ziemowit. Miało ono przynieść chłopcu szczęście i sławę.
- 5) Czym były postrzyżyny? U Słowian był to obrzęd kończący okres dzieciństwa.
- 6) Tajemniczy wędrowcy: Jak wyglądali?

„Byli to wysocy mężczyźni, odziani w długie, płócienne szaty; długo wędrowali, wyglądali na zmęczonych”. Jak ugościł ich Piast? Zaprosił, by razem ze wszystkimi usiedli do stołu. Potraktował ich jak niezwykle gości, z szacunkiem. Na czym polegał ich udział w obrzędzie postrzyżyn? Jako niezwykle przybysze, dokonali obrzędu postrzyżyn, a jeden spośród nich uczynił nad głową chłopca niezwykle znak i przepowiedział mu szczęście oraz sławę, nadając mu imię Ziemowit. Kim mogli być? Aniołami, wysłannikami Boga.

5. Omówienie pracy uczniów.

III Podsumowanie lekcji. Utrwalenie wiadomości.

1. Uczniowie kolejny raz powracają do zaprezentowanej chmury wyrazowej (załącznik nr 3). Zastanawiają się nad symboliką serca i otwartych dłoni. Formułują przesłanie legendy. *Czego uczy nas ta legenda? Jakim człowiekiem warto być? Jak rozumiesz słowa „dobro powraca”. Co oznacza frazeologizm „mieć serce na dłoni?”*
2. Korzystając z aplikacji <https://www.eduelo.pl/quiz/711/czesc/1/>, uczniowie wskazują cechy legendy oraz przykłady innych polskich legend.

IV Praca domowa

1. W imieniu tajemniczych wędrowców napisz list do Piasta Kołodzieja i jego rodziny z podziękowaniem za gościnę. W liście wyjaśnij, kim są, skąd przybyli i dokąd zmierzają.
2. Stwórz plakat na temat gościnności w dowolnej formie graficznej. Możesz skorzystać z dostępnych aplikacji i programów (praca dodatkowa dla chętnych).

V Ewaluacja

Ocena poziomu zrozumienia treści i celów lekcji przy użyciu karty ewaluacji (załącznik nr 4) oraz ocena pracy uczniów w grupach.

O PIAŚCIE		CZAS I MIEJSCE AKCJI	POSTRZYŻYNY
<p>POPIEL</p> <ul style="list-style-type: none">• JAKI JEST JEGO ZWIĄZEK Z TREŚCIĄ UTWORU? <ul style="list-style-type: none">• CO O NIM WIESZ NA PODSTAWIE INNYCH LEGEND?		<ul style="list-style-type: none">• CZYM BYŁY? <ul style="list-style-type: none">• JAK WYGLĄDAŁY?	
<p>CO WSKAZUJE NA TO, ŻE UTWÓR JEST LEGENDA?</p>	<p>PIAST</p> <ul style="list-style-type: none">• CZYM SIĘ ZAJMOWAŁ?• CO WIEMY O JEGO RODZINIE?• JAKI BYŁ?	<p>TAJEMNICZY WĘDROWCY</p> <ul style="list-style-type: none">• JAK WYGLĄDALI?• JAK UGOŚCIŁ ICH PIAST?• NA CZYM POLEGAŁ ICH UDZIAŁ W OBRZĘDZIE POSTRZYŻYNY?• JAKIEGO CUDU DOKONALI?• KIM MOGLI BYĆ? 	

Janika Swarrowska

	POTRAFIĘ 	CZEŚCIOWO POTRAFIĘ 	MUSZĘ POPRACOWAĆ
Wskazuję realistyczne i fantastyczne postacie oraz wydarzenia.			
Opowiadam o piastowskiej gościnności.			
Wymieniam cechy legendy.			

TABELA REFLEKSJI- „Legenda o Piaście Kołodzieju”

Dziś nauczyłem się/ nauczyłam się
Na lekcji najbardziej podobało mi się
Chciałbym/ chciałabym się uczyć przy pomocy
W uczeniu się/ koncentracji przeszkadzało mi
Na dzisiejszej lekcji czułem/czułam: zadowolenie zdziwienie znudzenie złość
Własną pracę na lekcji w skali od 1 do 6 oceniam: Zaangażowanie kolegów i koleżanek: Nauczycielowi stawiam:

	POTRAFIĘ 	CZEŚCIOWO POTRAFIĘ 	MUSZĘ POPRACOWAĆ
Wskazuję realistyczne i fantastyczne postacie oraz wydarzenia.			
Opowiadam o piastowskiej gościnności.			
Wymieniam cechy legendy.			

TABELA REFLEKSJI- „Legenda o Piaście Kołodzieju”

Dziś nauczyłem się/ nauczyłam się
Na lekcji najbardziej podobało mi się
Chciałbym/ chciałabym się uczyć przy pomocy
W uczeniu się/ koncentracji przeszkadzało mi
Na dzisiejszej lekcji czułem/czułam: zadowolenie zdziwienie znudzenie złość
Własną pracę na lekcji w skali od 1 do 6 oceniam: Zaangażowanie kolegów i koleżanek: Nauczycielowi stawiam: